

2 CENTESI

2 HELLER

Priloga za Monarhi-
ju 4 K. za 4 vojvoda.
Pojedini broj 2 para.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonamenti für die
Monarchie vierteljährig
4 K. einzelne Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

Izrazi srakl dan oim nedjelje i svetka
u 11 ura prije podne.

Esce egal giorno eccettuato le dom-
niche e feste alle 11 ant.

Erachelet täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Za svrhtenje objava u
Malom oglaš. listu plaća
se za svako riet 2 para.
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'arvizi
nel «Notiziario d'affari»
si paga per ogni parola
2 cent. Tassa minima
30 centesimi.

Jedes Wort im «Kleinen
Anzeiger» kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Pitanje narodne obrane.

(Konač.)
IV.

U prvostajnim članicima iztaknusmo protivno državni i rad naših protivnika na narodno-obranbenom polju. Pogledajmo sada naš rad u tom pogledu. Mi smo u tom pogledu većma zaoštrili buduć imamo samo jedno društvo, koje radi u smislu narodne obrane, no i to društvo je ograničeno na samu jednu pokrajinu, a radi samo na školskom polju. To je društvo «Družba sv. Cirila i Metoda za Istru». Premda to društvo ima u svojim pravilima određeno i djelovanje na kulturnom polju osim školskog kao predavanja, pučke knjižnice, analitičke kurseve ipak do danas ne opažamo tog djelovanja. Organizacija — to je ranjiva part svih nas. Mi nalazimo područja koje u njemu daleko znaka života od kad obstoje. Nalazimo rodoljube, koji bi se sigurno odazvali kad bi ih se tražilo, da stupe među utelemljete. A ipak u pogledu darovanja i održava javnosti, hvata svijesti našeg naroda ne možemo se potuziti.

Nek se naša družba ugleda u rad naših protivnika, nek pazi na djelovanje nar. obranbenih društava kod Čaha i Slovenaca, pak neka ih nastoji slediti i urediti svoj rad prema radu protivnika. Ovo samo mimogred.

O djelovanju kulturnom i gospodarskom u smjeru narodne obrane u nas uema ni znaka, premda bi nam krvavo trebalo društva poput «Südmark». Da li bi bilo bolje da se preuredi družba sama i preuzme u svoja pravila i rad u drugom smjeru nar. obrane, koji kod Njemaca vrši «Südmark» ili bi bilo bolje osnovati posebno društvo o tom bi se dalo razpravljati.

Iztknusmo samo i potrebu djelovanja u drugom pravcu, kao što i potrebu reforme družbe samo mimogred, ali uvjereni da je taj rad i ta reforma neobhodno potrebna za naše održanje i naš napredak u Istri. U drugim krajevima gdje se moramo boriti protiv tuđinca u nas nema nikakva djelovanja. Širenje njemstva i mađarstva napreduje, a da mu mi ne postavljamo nikakve ograde. Međumurje smo posve zapustili, a na Ricci nemamo ni hrvatske škole. Naši pak protivnici osobito Njemci napreduju orijaški. U Trstu imaju većinu kapitala u svojim rukama, a država im uzdržava sve moguće škole. U Istri evo u samoj Puli imadu 8 škola, Liburniju su od Lovrana do Kandriče skoro preuzeli u svoje ruke. U Opatiji su gospodari. Škola imaju u Opatiji, a sada traže i u Lovrani. Lošnjah Malč već je od njih zaražen, a Cigale su već u svojim rpkama dobili. A da oni ne sustaju već o svemu tome vode računa, dosta je spomenuti, da je još u predzadnjoj skupštini «Südmark» jedan Njemač tražio, da se u Lošnjah Malome otvori njemačka naučička škola.

Djelovanje protivnika naša mora još više potaknuti da i mi uredimo naš rad u smjeru narodne obrane na racionalnoj bazi, te da nastojimo u svakoj prigodi barem interese obstojećeg društva dopirati.

VIESTI.

Mjéstne.

Hrvatske manifestacije u Puli.
Premda smo u talijanskom dielu našeg lista pisali o manifestacijama u Puli na dan crnskog jubileja, moramo se osvrnuti na nje i u hrvatskom dielu, jer sve vanjske novine donieše sasvim krive izvještaje o tome.

U predvečerje carskog jubileja svečanosti su ispale, sjašno i u podpunom redu, te Talijani nisu reagirali na to što su se u povorci te večeri nosile i dvie hrvatske trobojnice. Drugi dan, 2. decembra, skupilo se iz 4. sata po, po podne mnoštvo slavenskog svijeta pred «Narodnim Domom» i krenule u «velikoj povorci» pod hrvatskom trobojnicom gradskim ulicama, da kao Slaveni manifestiraju povodom carskog jubileja. Uz povike cesaru i kralju i pjevanje hrvatskih pjesama prošla je povorka i kroz Korso bez ikakvih upadije, premda je baš tada bila najživlja šetnja po Korso. Običnim mutikašom oko «Giornalletta» i običnim službenicima nije bilo pravo, da Slaveni u hrvatske poklike i pjesme a pod hrvatskom trobojnicom prolaze mirno gradom, te stadoše skupljati svoju fakinažu i mulariju, kojima se pridružiše i socijaliste. Kad je povorka došla na «Portorato» stade talijanska rulja sa strmcu Sv. Stjepana tuliti i zviždati a pao je i koji kamen, te naši odgovoriše dolično i nastane gungula i gđerjenje tuđnjava. Naši su svladali talijansku rulju, te su u podpunom redu pošli pred stan g. Dra. M. Laginje, koji stanuje u blizini Portorate, i tu mu priredio ovajje. Odatle je povorka uvijek klicajući i pjevajući pošla u «Narodni Dom». Talijani poraženi na Portorati skupiše se ponovno, te protivnom ulicom dođoše na trg Sv. Ivana, u blizini kojega nalazi se «Narodni Dom», te stadoše tu psikati i urlikati, ali sve izdaleka, ko mali psići. Čuvi naši vikli izdadoše iz «Narodnog Doma» i htjedose navalliti na Talijane, ali ih je zapriječila policija i pozvana vojska, koja je Talijane rasterala iz trga Sv. Ivana, a ulicu «Narodnog Doma» zatvorila s jedne i druge strane. Tako je to trajalo do 8 sati, kad je nastao opet mir i otvorena ulica u «Narodni Dom».

Niti je tko ranjen niti zatvoren, kako su javile vanjske novine; odnice je možda kojigod koju ogrebinu, a sa naše strane izgubio je u guranju na Portorati jedan vojnik-mornar svoju kapu.

Socijalisti pokazali su i te večeri svoju talijansku čud, te im je više stalo do talijanskih gospodskih ljencina obine puljake, nego do svojih drugova radnika, koji jedini sačinjavahu slavensku povorku.

Narodni darovi.

Za Družbu sv. C. i M. u veselom društvu nokoštaš skupljeno je u Vinkuranu K 5.

G. Zvonimir Gjurić daruje ošteno vjenca na odmr gdje Katicc Stihović K 5. Alexander Kovačić c. i k. štapići strojevodja u istu svrhu K 5, a g. Turak u istu svrhu K 10.

Dr. Ivo Milčić, pristav, darovao je na uspomenu smrti gospođe Katicc Stihović K 2.

Današnji izkaz . . . . . K 27-
Zadnji izkaz 1497-
Ukupno 1524-95

Razne.

Imenovanja u školstvu.

Za znanje i ravnanje naših učitelja u Istri jamijamo da je biskupski tršćansko-koparski ordinarijat imenovao svojim povjerenim kod c. k. ispitnog povjerenstva za pučke i gradj škole u Kastvu velečasnog gosp. Frana Rydlavoga, župnika i dekana u Kastvu, a ispitivačem iz vjeonauka veleučenoga gosp. Dra. Ljudevita Čikovića, c. k. profesora u Trstu.

Privr. učiteljem c. k. hrv. vježbaonice u Kastvu, koja se je otvorila dne 1. decembra 1908., imenovan je gosp. Rudolf Saršon, dosadašnji učitelj u Voloskom.

Vanjska politika u talijanskom parlamentu.

Dne 1. o. m. j. započela u talaj. komori debata o vanjskoj politici. Prvi je govorio nekadašnji drž. podtajnik u vanjskom ministarstvu zastup. Fusinato, koji predlaže, neka komora odobri vanjsku politiku kabineta. Govornik je uvjeren da Austro-ugarska monarhija nema nikakove protutalijanske tendencije, te se obraća na parlament, neka se i javi, da li odobrava sadašnji smjer vanjske politike i njena sistem saveza i hoće li ga zadržati ili ne. Na ovaj austrofilski govor zast. Fusinato odvrća Taljan Barzilai, da ne stoji tvrdnja njegova predgovornika, e su signaturne vlasti misile na to, da okupacija Bosne i Hercegovine ima definitivni karakter. Fusinato je — kaže Barzilai — aneksiju okupiranih zemalja branio žeće nego sam Aehrenthal u delegacijama, zatim strogo kritizira sastanke ministra Tittonsa s Aehrenthalom i izjavljuje, da u ugovoru trojnoga saveza ima jedna klauzula, po kojoj se Austro-Ugarska obvezuje dati Italiji za svako povećanje svoga teritorija izvjesnu oštetu. U izmjeni se pisama između tadašnjih austrijskih i talijanskih državnika priznalo, da bi se ta ošteta sastojala u tom, da Austro-Ugarska ostepi Italiji Trentino. Podvrgava oštroj prilici dosadašnje držanje Tittonsa te ga pita da li misli, da još zaslužio povjerenje zemlje.

U petak je ministar izvanjskih posala Tittoni govorio obširno o svojoj politici glede aneksije Bosne i Hercegovine, glede balkanskog pitanja i glede dogodnja na bečkom sveučilištu. Kamora je iza Tittonijevog govora primeničnim glasovanjem prihvatila sa 297 protiv 140 glasova predlog zast. Fusinato, da se vladi izrazi povjerenje za vođenje vanjske politike. Premda je većinom glasova prihvaćeno povjerenje vladi, ipak je govor Tittonijev ostavio kuću hladnom, te je obći utisak, da će Tittoni doskora morati izstupiti iz ministarskog kabineta.

Seljačke zadruge u Austriji.

U Austriji je bilo koncem godine 1907. 7802 seoske zadruge. Po narodnosti ih je bilo: 3277 njemačkih, 2166 čeških, 822 poljskih, 563 slovenskih, 495 talijanskih, 205 hrvatskih, 176 rusinskih, 228 rumunjskih i 18 srbskih. Slavenskih je akupa bilo 3953, dakle više od polovice avih.

Hrvati i Hrvaticke!

Sjetite se svakom zgodom »Družbe sv. Cirila i Metoda« za Istru. Upotrebljavajte Družbine marke, a svaka zapada samo r noveće! Kupujte uvijek Družbine žigice, cigaretni papir i druge proizvode.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

L'azione dei nostri studenti per i postulat universitarii.

I nostri studenti intrapresero di nuovo l'agitazione per la questione universitaria. A Zagabria hanno protestato che la sede della instituentasi università italiana fosse a Trieste e hanno deciso di condurre a fine il riconoscimento degli esami, rigorosi e diplomi conseguiti all' università croata.

A Graz tutti i jugoslavi procedono concordi per l'istituzione di una università slovena a Ljubljana e per il riconoscimento degli esami di Zagabria. Questi giorni abbiamo riferito sulle dimostrazioni avvenute dalla studentesca tedesca contro i nostri studenti. A quanto poi si annunzia da Graz i nostri studenti sono continuamente bersagliati e dalle autorità accademiche e dalla popolazione di Graz.

I padroni di casa hanno dato disdetta a due società accademiche slave. Il rettore non ha concesso loro una sala per tenere un'adunanza. Nei caffè e restaurant vengono provocati dalla popolazione e dagli studenti tedeschi. Insomma una vita insopportabile.

A Vienna gli studenti tedeschi non permettono l'apertura della «mensa accademica» per danneggiare in tal modo gli studenti non tedeschi. Gli studenti jugoslavi tennero un'adunanza per le questioni universitarie e si diressero al parlamento per mandare una deputazione dai deputati e ministri. Non furono nemmeno lasciati in parlamento, ma la polizia li disperse ed arrestò 12, dei quali la maggior parte deferri al tribunale accusandoli di sommosa.

Narramo i fatti soli per dimostrare le delizie, che godono i nostri studenti alle università tedesche. In Austria è tutto possibile, così quando qualcuno chiede che sia rispettata la legge fondamentale e procurato lo studio nella madrelingua, allora lo si accusa per sommosa. Ora attendiamo anche dai nostri deputati un atteggiamento che faccia fine a questo stato di cose divenuto insopportabile.

La morte del presidente del Lloyd.

Ieri mattina morì a Trieste il presidente del Lloyd austriaco de Becker, che era già presidente del Governo marittimo.

Dietro mesi rinnunziò alla carica di presidente del Lloyd e si vociferava che a successore gli verrebbe nominato il conte Stürgkt, che era caposezione al ministero dell'istruzione.

La prima ferrovia montenegrina.

La settimana scorsa furono completati i lavori della ferrovia che congiunge Antivari col lago di Scutari, e martedì fu aperta al traffico. La linea è lunga 18 chilometri. La ferrovia raggiunge la massima altezza di 660 metri ed è a scartamento ridotto.

Un buon rimedio domestico. Tra i rimedi domestici che solgono usati per frizioni lenitive e revulsive in casi d'infreddamento ecc. va citato in primo luogo il «Liment», «Cappici comp. coll' «Ancora» (surrogante il «Pain-Expeller-Ancora») che viene preparato nel laboratorio della farmacia Dott. Richter in Praga. Il prezzo ne è modico: cent. 80. Cor. 140 e 2 — la bottiglia; ogni bottiglia è posta in una elegante scatola riconoscibile alla ben nota «Ancora».

Sirite i kupujte „Omnibus“

Vlastnik i izdavač: **Tiskara LAGINJA i DR.**
Odgovorni urednik: Jerko Matulija.

Broj 4988.

Oglas natječaja.

U smislu zaključka občinskog zastupstva od 27. novembra 1908. otvara se ovime natječaj za imenovanje **občinskog protustavnika** (kontrolora) u privremenom svojstvu. S tim je mjestom sklopcana godišnja plaća od K 1600—izplativih u mjesečnim ratovima.

Molitelji imaju podneti svoje molbe podpisano od **27. decembra 1908.** priloživ im kratni list, svjedočbe o svršenim naučima i o eventualno do sad obavijenom službovanju, svjedočbu obćinarstva i ponašanja. — Od molitelja traži se podpuno poznavanje hrvatskog jezika, točnost u računanju i poznavanje poslovanja u občinskoj blagajni. — Bode li imenovani zadovoljavao svojoj dužnosti, bit će to mjesto nakon godine dana u smislu zakona od 12. augusta 1907 broj 42 p. z. l. ustanovljeno definitivnim uz eventualno povišenje plaće i pravo na mirovinu.

Glavarstvo občine

Kastav, dne 3. decembra 1908.

Načelnik:

K. Jelušić.

Broj 4947.

Natječaj.

Na temelju zaključka občinskog zastupstva od 27. novembra 1908. raspisuje se natječaj za slijedeća mjesta:

1. **jedno mjesto občinskog nadredara**, sa godišnjom plaćom od 1200 K i 100 K godišnjih za odijelo;

2. **sedam mjesta opć. redara**, sa godišnjom plaćom od 960 K i 100 K godišnjih za odijelo;

3. **pet mjesta obćin. cestara**, sa godišnjom plaćom od 720 K; plaća isplativa u postecipatnim mjesečnim obrocima.

Molbe za razpisana mjesta imaju se podneti do **27. decembra o. g.** podpisano občinskom poglavarstvu, priloživ istim kratni list, svjedočbu obćinarstva, ponašanja, školsku i ličnicu te (za redarstvene službe) vojničke dokume.

Natjecatelji za mjesto obćin. nadredara imaju dokazati, da su služili u redarstvenoj službi ili kod oružništva ili kao podčasnici kod vojske i da su njim dobro poznati redarstveni propisi.

Pošto se želi ustanoviti glazba imati će prednost za redarstvenu službu oni, koji poznavaju muziku, o čemu imaju se izkazati.

Glede toga postavlja im se u izgled posebna zasluzba.

Redarstvo bit će namješteno u službovanje: nadredar i dva redara u Kastvu, dva redara u Zametu i po jedan redar u Sv. Mateju, Matuljima i Jelušćima.

Od cestara bit će namještena dvojica u Halubalskoj i dvojica u Rukavačkoj strani občine.

Obćinsko poglavarstvo

Kastav, dne 28. novembra 1908.

načelnik:

K. Jelušić.

Mali oglasnik.

KUPUJE SE mali ručni vozici na dva kotača (kola). Ponude kod uredništva lista "Omnibus". 157

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj "Narodnoj Tiskari Laginja i drug." mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu cijenu. 52

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u

tiskari **Laginja i drug. u Puli** ulica Giulia 1.

uz cijenu od 2 do 10 para.

PEČATE

iz GUME Izradjuje
tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

Prodaje se pokućstvo

konsumnog društva u Medulinskoj cesti, nova blagajna broj 2, dvije tezulje (vage) i t. d.

Tko želi što kupiti, neka se obrati na predsjednika društva gosp. V. Tomašića u kući gosp. G. Grakalića, Medulinska cesta.

MOLBE

za biti pregledan kod vojničke stavne izvan svojega kotara i molbe za dobiti pogodnosti navedene u par. 31. 32. 33. 34 vojničkog zakona, obavlja

Pisarna za vojničke poslove
EDUARD R. v. CAVALLAR
PULA, Piazza Carli N. 1. I.

BUDILICA

19 cm visoka, sa do-
birim u svakom polo-
žaju izdružen strojem,
3 godišnjim jamstvom
K 2.80, 3
komada K 7.30, 3
sa noću svjetlaćim ka-
zalom K 1.30, 3 ko-
mada K 9.—

Tvornicu skladište ura,
drepalje, staklene i sre-
brne,
O. HEGERA sin
Vinkovci br. 4, (Hrvatska)
Veliki ilustrirani cie-
nik na zahtjev franco
i buda.

TRAŽI SE

trgovac ili izučeni trgovački pomoćnik, po mogućnosti s obitelji, za društveni dnočan

Ponude poslati na:

Ivan Zović sek. Ivana,
Rovinjsko Polo (Istra).

Badava

razašiljem svakom
na zahtjev moj ve-
liki ilustrirani cie-
nik ura, zlatnine,
srebrnine, dvokoli-
ca (bicikla) i op-
tičnih predmeta.

Metal anker remont. ura sa lancem K 5—
Srebrna remontoir ura sa rubisima » 9—
Srebrna remont. ura sa 3 poklopca » 18—
Srebrna ura za ženske sa 3 poklopca » 14—

Svakoj uri pridodajem 1 liepi lanse badava.

Tvornicu skladište ura zlatnine i srebrnine

O. HEGERA sin,
Vinkovci, br. 4, (Hrvatska).

Rasprodaja domaćeg vina!

Anton Šverko u Puli

Via Giovia produljena br. 115,
šćancija Vinjal,

otvorio je krému za rasprodaju domaćeg naravnog dobrog vina bijelog i crnog iz šćancije Vinjal.

Cijene: bijelo vino litar K —72
crno " " " —56

Tko se želi naučiti dobre domaće kaj-
lice neka pohodi krému na Vinjala.

S poštovanjem

Anton Šverko.

Spaccio di vini genuini!

Antonio Šverko

in PULA, Via Giovia prolungata N. 115
(Stanzia Vignal)

ha aperto l'osteria con spaccio di vino bianco e nero di propria produzione dalla stanza Vignal.

Prezzi: Vino bianco a cent. 72 il litro
" nero " " 56 " "

Chi desidera comperare del vino genuino, vada al Vignal.

Con distinta stima

Antonio Šverko.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadržanih dijelova jedan ili više po krana so.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od lotoga 4%,
dinto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, u iznosu od 1000 K ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz, uz odkaz od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i sadržnice uz garancije.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vianetta kuća (Narodni Dom) prvi pod doano, gdje se dobivaju publicke informacije.

Ravnateljstvo.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Plovitbeni red

za prugu Baška-Rijeka-Baška.

Vrijedi od 11. listopada 1908. do opoziva.

Poned. Srijeda Petak	Utorak Četvrtak Subota	Odlazak i Belazak	Postaje	Dolazak i Odlazak	Utorak Četvrtak Subota	Poned. Srijeda Petak
—	—	—	—	—	—	—
—	4.30	odl.	V Baška	dol.	—	6.—
—	5.30	odl.	Punat	odl.	—	4.50
5.—	5.45	odl.	»	dol.	5.15	4.35
5.15	6.—	dol.	Krk	odl.	5.—	4.20
5.30	6.10	odl.	»	dol.	4.50	4.10
6.45	—	dol.	Beli	odl.	3.35	—
6.55	—	odl.	»	dol.	3.25	—
—	6.55	dol.	Glavotok	odl.	—	3.25
—	7.—	odl.	»	dol.	—	3.20
7.30	7.30	dol.	Malinska	odl.	2.50	2.50
7.40	7.40	odl.	»	dol.	2.35	2.35
8.30	8.30	dol.	Omišalj	odl.	1.45	1.45
8.40	8.40	odl.	»	dol.	1.35	1.35
9.30	9.30	dol.	Rijeka	odl.	12.45	12.45

Uvjetno pristojanje u Staro Baški.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo prema okolnostima promjenu plovitbenog reda.

Agencija na Rijeci kod gosp. I. Pakušića, Via Androssy 25.

PUNAT, dne 8. listopada 1908.

RAVNATELJSTVO.

Pazite dobro! U prometu ima sandučića i omota, koji nijesu pravi: **Frankovi:** nego patvorinal

Želite li dakle ukusnu i hranivu kavu, a vi zahtijevajte pravi: **Frankov:** pridodatak za kavu, koji je — pravi samo onda, ako ima ovaj registrirani znak:

i ovaj registrirani potpis:

Minka Frančiča Sinovi
Zagreb.

Zato: Pazite pri kupovanju!